

Információk a csecsemőkori csípőszűrésről

Jelenleg Magyarországon a csípőficam szűrése életkorhoz kötött szűrővizsgálat, melyet 0-4 napos életkorban kell elvégezni. (51/1997. (XII.18.) NM rendelet 1. számú melléklet 1.d.

pontja) Ha kórházban született a gyermek, akkor ott vizsgálják meg csípő ízületeit, ha intézményen kívül jött a világra, akkor ez a gyermekgyógyász szakorvos feladata.

Tapasztalatok alapján **érdemes a vizsgálat ismétlése** (korábban ez szintén kötelező volt).

A megismételt vizsgálat optimális ideje **6-8 hetes korban ajánlott**.

A fizikális vizsgálatot a gyermek háziorvosa is elvégezheti, ugyanakkor ultrahangos (UH) és ortopéd szakorvosi vizsgálat együttesen ad teljes képet az csípő aktuális állapotáról.

Annak ellenére, hogy ilyenkor ugyan az ún. csontosodási mag még sokszor nem látható az UH képen, viszont a szögek teljes mértékben meghatározhatók.

Állami ellátásban szükséges a gyermek háziorvosa által írt beutaló.

Érdemes a születést követő 4. hétben a szülőknek időpontot kérni, hogy 6-8 hetes korában lássa az ortopéd szakorvos a gyermeket.

Miről szól a vizsgálat?

1. Fizikális vizsgálat:

A csípőszűrés nem pontos elnevezése ennek a vizsgálatnak, mert a csípőízület mellett az ortopéd szakorvos a csecsemő vállát, térdét, bokáját, valamint gerincét és koponyáját is megvizsgálja. Az ortopéd szakorvos fizikális vizsgálattal megállapítja a mozgásfunkciót, esetleges mozgásbeszűkülést. Ez az ortopédiai szűrővizsgálat.

2. Ultrahang vizsgálat:

Az **UH vizsgálat** során a csípő ízületnek, tehát a combcsont fejének és a medencecsont alkotta vápának a szerkezetét vizsgálják - az ízületi vápa csontos fejlettségét, a csontos és a

porcos vápasarkot, valamint a medencecsont és a combcsont által bezárt szögeket (alfa- és béta-szög). Az objektíven mért adatok alapján meghatározzák a csípő fejlődési stádiumát és szükség esetén a kezelést (pl.: érett, normál csípő esetén a jelölés: I.a.).

A vizsgálat menete

1. A szülő a csecsemőt otthon már megeteti, ezzel elkerülve a "bukás"-t a mozgatás miatt, illetve az etetés utáni széklet is távozik a vizsgálat megkezdése előtt. Puha fürdőlepedőt, cserepelenkát, textílpelenkát szükséges hozni.

2. Félóránként 5-6 csecsemő érkezik a rendelésre időpontra, melyet fontos betartani. (1095 Budapest Mester utca 45.)

3. Az előkészítőben gyermeket levetkőzteti a szülő (pelus is lekerül, és a hirtelen hőmérsékletváltozás miatt a csecsemő reflexesen pisilni fog). Az a szülő, aki meg tudja nyugtatni a gyermeket (simogatás, dal stb.), a tiszta, száraz csecsemőt meztelenül a vállára teszi és körbeveszi egy takaróval, így mennek be a vizsgálóba. Egy óvatos, lassú mozdulattal, a kijelölt helyre lefekteti a babát a saját takarójára, orvos elé.

Ekkor történik a fizikális vizsgálat, háton fekvő helyzetben.

Az ultrahangos vizsgálatot oldalt fekvő helyzetben végzik, egy erre kialakított fektetőben, ahol az orvos pozícionálja a csecsemőt. A fájdalom- és sugárterheléstől mentes vizsgálat időtartama rövid, nagyjából 5-10 percet vesz igénybe - nyugodt csecsemőknél.

Esetleges kellemetlenséget jelenthet a baba számára, hogy az ultrahang zselé hideg, vagy hogy a szükséges, minimális idegig korlátozzák a mozgásában.

4. A lelet elkészítése alatt (5-10 perc) a csecsemőt a szülő felöltözteti az előkészítőben.

Miért fontos a csípőszűrés?

A veleszületett ficam a csípőízület komplex fejlődési zavara, amelynek következtében az ízületet alkotó csont- és a lágyrészek kialakulása zavart szenved és a combfej az ízületi vápából kicsúszhat. Kezeletlen csípőficam esetén enyhe, de **akár súlyos**

mozgáskorlátozottság is kialakulhat. Kezdetben aszimmetrikus kúszás és mászás képe figyelhető meg; a gyermek járásképe nem lesz harmonikus, mozgásfejlődése elmarad kortársaitól. Már fiatal felnőttkorban fájdalommal járó ízületi problémák, kóros elváltozások alakulhatnak ki, melyek miatt korai csípőprotézis beültetésre is szükség lehet. Ezzel szemben korai diagnózis esetén az enyhe fokú eltérés konzervatív terápiával hatékonyan kezelhető probléma. Súlyos eltérés esetén ma már rutin műtétnek számító eljárás a megoldás. Mindkét esetben szükség van gyógytornára.

Kiegészítő forrás: www.babaszoba.hu